

ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

від 27 лютого 2020 р.

м. Ужгород

№ 57/5р-к

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Виконавчий комітет Мукачівської міської ради своїми рішеннями, визначив виконавцем послуг із демонтажу рекламних засобів, Мукачівське міське комунальне підприємство «Ремонтно-будівельне управління», тим самим надав переваги окремо визначеному суб'єкту господарювання (комунальному підприємству), що є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, що можуть призвести до обмеження конкуренції.

За результатами розгляду справи № 03-8/2019 такі дії виконавчого комітету Мукачівської міської ради кваліфіковано як порушення, передбачене частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, що можуть призвести до обмеження конкуренції.

Адміністративна колегія Закарпатського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 03-8/2019 про порушення виконавчим комітетом Мукачівської міської ради законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, що можуть призвести до обмеження конкуренції та подання відділу розслідувань і досліджень від 12.02.2020 року № 57-03/5п.

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Закарпатським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) проведено дослідження ринку розміщення зовнішньої реклами та суміжних йому ринках, за результатами якого встановлено, що в територіальних межах м. Мукачево повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Мукачівською міською радою та її виконавчим комітетом.

- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Закарпатського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 16.05.2019 № 57/9-рп/к розпочато розгляд справи № 03-8/2019 відносно виконавчого комітету Мукачівської міської ради у зв'язку з наявністю в його діях ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (3) Листом від 12.02.2020 року № 57-02/214 Мукачівській міській раді було направлено Подання з попередніми висновками у справі № 03-8/2019.
- (4) Листом від 21.02.2020 року № 308/01-32/1587 виконавчий комітет Мукачівської міської ради надав Відділенню відповідь на Подання з попередніми висновками у справі № 03-8/2019.

2. Відповідач

- (5) Відповідачем у справі є Мукачівська міська рада (далі – Відповідач) (ідентифікаційний код юридичної особи 3862518, адреса: пл. Духновича, 2, м. Мукачево, 89600).
- (6) Мукачівська міська рада відповідно до статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та статті 140 Конституції України є органом місцевого самоврядування.
- (7) В територіальних межах міста Мукачево повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Мукачівською міською радою та її виконавчим комітетом.
- (8) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Мукачівська міська рада є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (9) Мукачівська міська рада за умовами частини першої статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є юридичною особою, наділеною цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діє самостійно і несе відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.
- (10) Згідно з частиною першою статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» рада в межах своїх повноважень приймає нормативні та інші акти у формі рішень.
- (11) Відповідно до абзацу першого статті 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.
- (12) Статтею 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (13) Частиною третьою статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим — також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (14) Статтею 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що одним із основних принципів місцевого самоврядування є законність.
- (15) Відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання, суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із

споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції» (стаття 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції»). Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.

- (16) Відповідно до статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» акти виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.
- (17) Таким чином, рішення виконавчого комітету Мукачівської міської ради, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на території міста підприємствами, організаціями і установами, кооперативними та іншими громадськими організаціями, їх органами, а також посадовими особами і громадянами.

3. Опис ринку, на якому відбулися антиконкурентні дії Відповідача.

- (18) Діяльність на ринку розміщення зовнішньої реклами регулюється Законами України «Про рекламу» від 03.07.1996 № 271/96-ВР (із змінами та доповненнями), «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» від 06.09.2005 № 2806-IV (із змінами та доповненнями), Типовими правилами розміщення зовнішньої реклами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067 (із змінами та доповненнями) (надалі – Типові правила) та іншими нормативними актами.
- (19) Відповідно до вимог Закону України «Про рекламу» та Типових правил розміщення зовнішньої реклами, зовнішня реклама розміщується на підставі дозволів та у порядку, встановленому виконавчими органами сільських, селищних, міських рад.
- (20) Пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067 «Про затвердження Типових правил розміщення зовнішньої реклами» встановлено, що органи місцевого самоврядування зобов'язані привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цією постановою.
- (21) Типові правила розміщення зовнішньої реклами регулюють відносини, що виникають у зв'язку з розміщенням зовнішньої реклами у населених пунктах та визначають порядок надання дозволів на розміщення такої реклами.

4. Правова кваліфікація дій Відповідача

4.1. Антиконкурентні дії Відповідача

- (22) Рішенням Мукачівської міської ради від 15.12.2016 № 423 затверджено Правила розміщення зовнішньої реклами у м. Мукачево.
- (23) Згідно з пунктом 38 Типових правил розроблення необхідної технічної документації, монтаж (демонтаж) рекламного засобу здійснюється спеціалізованими підприємствами, установами та організаціями.
- (24) Відповідно до пункту 49 Типових правил розміщені вивіски чи таблички підлягають демонтажу за рахунок коштів юридичних осіб або фізичних осіб - підприємців, якими вони були встановлені.
- (25) Згідно з пунктом 6.2. розділу VI Правил розміщення зовнішньої реклами у м. Мукачево демонтажу підлягають:

- (26) - спеціальні конструкції, власника яких встановити неможливо;
- (27) - самовільно розміщені спеціальні конструкції, дозволи на розміщення яких не видавалися, або дію їх скасовано.
- (28) Пунктом 6.3 розділу VI Правил розміщення зовнішньої реклами у м. Мукачево передбачено, що демонтаж рекламних засобів, які розташовані на об'єктах комунальної власності, здійснюється на підставі рішення виконавчого комітету Мукачівської міської ради за поданням робочого органу.
- (29) Відповідно до пунктів 6.4 розділу VI Правил розміщення зовнішньої реклами у м. Мукачево демонтаж проводиться спеціалізованим підприємством, визначеним рішенням виконкому, з подальшим відшкодуванням витрат, пов'язаних з цим, за рахунок коштів осіб, що допустили порушення цих Правил.
- (30) Демонтована конструкція зберігається у спеціально відведених місцях, що відповідають умовам схоронності та збереження рекламних засобів і може бути повернута власнику після сплати вартості робіт по демонтажу і вартості її зберігання згідно підтверджуючих документів.
- (31) Згідно з пунктом 6.6 розділу VI Правил розміщення зовнішньої реклами у м. Мукачево демонтовані рекламні засоби зберігаються комунальним підприємством протягом 6 місяців з дати проведення демонтажу. Подальше розпорядження рекламними засобами, термін зберігання яких сплинув, здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.
- (32) Пунктом 6.7. розділу VI Правил розміщення зовнішньої реклами у м. Мукачево зазначено, що рекламні засоби, які розташовано з порушеннями «Правил розміщення зовнішньої реклами», «Правил благоустрою, забезпечення чистоти, порядку утримання та прибирання вуличних, дворових територій, парків, скверів м. Мукачево» (без дозволів, у разі закінчення терміну дії дозволів – без продовження строку дії, у разі скасування дозволу, з недодержанням визначеної у дозволі конструкції рекламного засобу, недодержання визначеного місця розташування рекламного засобу), а також в інших випадках, визначених у нормативно-правових актах або в договорі про тимчасове користування місцями розташування рекламних засобів, підлягають демонтажу у встановленому порядку у відповідності до пунктів 6.4 - 6.7 даних Правил.
- (33) Виходячи з положень пункту 38 Типових правил, демонтаж рекламних засобів може здійснюватися не лише комунальними підприємствами, а й іншими спеціалізованими підприємствами, установами та організаціями.
- (34) За інформацією Головного управління статистики у Закарпатській області (лист від 23.04.2019 № 09-12/1004-19), на території м. Мукачево діє 10 суб'єктів господарювання, в тому числі Мукачівське міське комунальне підприємство «Ремонтно-будівельне управління», які можуть надавати послуги з демонтажу рекламних засобів (конструкцій) та їх зберігання.
- (35) Натомість, рішеннями виконавчого комітету Мукачівської міської ради від 18.09.2017 № 271, від 26.09.2017 № 302, від 24.10.2017 № 321, від 14.11.2017 № 343, від 13.02.2018 № 34, від 24.07.2018 № 216 Мукачівське міське комунальне підприємство «Ремонтно-будівельне управління» визначено виконавцем з демонтажу рекламних засобів згідно з переліком виду та адреси розміщення рекламних засобів.
- (36) Тобто, виконавцем з демонтажу рекламних засобів визначали виключно на підставі рішень виконавчого комітету Мукачівської міської ради.
- (37) Крім того, в порушення вимог пунктів 38 та 49 Типових правил, пунктами 6.3, 6.4 та 6.6. розділу VI Правил розміщення зовнішньої реклами у м. Мукачево визначено, що демонтаж рекламних засобів, які розташовані на об'єктах комунальної власності, здійснюється на підставі рішення виконавчого комітету Мукачівської міської ради за поданням робочого органу та демонтовані рекламні засоби зберігаються комунальним підприємством.

4.2. *Негативний вплив на конкуренцію*

- (38) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція (конкуренція) визначена як змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (39) Внаслідок змін у стані конкуренції виконавчим комітетом Мукачівської міської ради створюються менш або більш сприятливі умови конкуренції для окремих суб'єктів господарювання, в той час як для інших суб'єктів господарювання ці умови залишаються незмінними.
- (40) Окремо визначений суб'єкт господарювання (Мукачівське міське комунальне підприємство «Ремонтно-будівельне управління») здобув переваги над іншими не завдяки власним досягненням, що є основною ознакою економічної конкуренції, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним із яких є вплив органу місцевого самоврядування (виконавчого комітету Мукачівської міської ради), а саме визначення своїми рішеннями виконавцем з демонтажу рекламних засобів своє комунальне підприємство, що, в свою чергу, мало негативний вплив на конкуренцію, оскільки суб'єкти господарювання, які надають аналогічні послуги, не мають змоги вступити на цей ринок.
- (41) Дії виконавчого комітету Мукачівської міської ради, які полягають у визначенні комунального підприємства виконавцем з демонтажу рекламних засобів могли призвести до обмеження конкуренції на ринку послуг з демонтажу рекламних засобів (конструкцій) та їх зберігання.
- (42) Під обмеженням конкуренції розуміється поведінка органу місцевого самоврядування, яка обмежує чи взагалі не дає можливості іншим учасникам зазначеного ринку конкурувати між собою на відповідному ринку.
- (43) Згідно з вищезазначеними рішеннями виконавчого комітету Мукачівської міської ради, за період 2017 року та січня-липня 2018 року, виконавцем з демонтажу рекламного засобу було визначено виключно Мукачівське міське комунальне підприємство «Ремонтно-будівельне управління», що може свідчити про обмеження конкуренції на ринку послуг з демонтажу рекламних засобів (конструкцій).
- (44) Відповідно до пункту 2 статті 25 Господарського Кодексу України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.
- (45) Згідно з приписами частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (46) Стаття 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначає, що антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно - господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

- (47) Зокрема, антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування визнається надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (48) Вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (49) Отже, відповідно до вказаних законодавчих норм, реалізація виконавчим комітетом Мукачівської міської ради покладених на нього повноважень, має здійснюватись з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (50) Частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що вчинення антиконкурентних дій органів влади органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне відповідальність згідно із законом.
- (51) Таким чином, дії виконавчого комітету Мукачівської міської ради, які полягають у прийнятті рішень від 18.09.2017 № 271, від 26.09.2017 № 302, від 24.10.2017 № 321, від 14.11.2017 № 343, від 13.02.2018 № 34, від 24.07.2018 № 216, якими Мукачівське міське комунальне підприємство «Ремонтно-будівельне управління» визначено виконавцем послуг із демонтажу рекламних засобів, тим самим надаючи переваги окремо визначеному суб'єкту господарювання (комунальному підприємству) є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, що можуть призвести до обмеження конкуренції.

5. Заперечення Відповідача та їх спростування.

- (52) На Подання з попередніми висновками у справі № 03-8/2019 Відповідач листом від 21.02.2020 року № 308/01-32/1587 надав Відділенню відповідь на Подання з попередніми висновками у справі.
- (53) Проте зміст наданих заперечень не спростовує висновків та фактів, викладених у поданні з попередніми висновками.
- (54) Разом з тим, у наданій відповіді на Подання з попередніми висновками у справі Відповідач стверджує, що *«Рішення виконавчого комітету Мукачівської міської ради щодо демонтажу рекламних засобів приймаються виключно як наслідок невиконання власниками рекламних засобів вимог винесеного припису, або листа робочого органу. Так роботи з демонтажу покладались на Мукачівське міське комунальне підприємство «Ремонтно-будівельне управління», створене Мукачівською міською радою у відповідності до повноважень визначених п. 30 ч. 1 ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та з метою забезпечення благоустрою території населеного пункту у відповідності з положеннями Закону України «Про благоустрій населених пунктів».*
- (55) Крім того, Відповідача зазначив, що *«...враховуючи вищенаведене виконавчий комітет Мукачівської міської ради не вбачає наявності в своїх діях ознак надання переваги окремим суб'єктам господарювання та порушення вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції».*

6. Остаточні висновки адміністративної колегії Відділення у справі.

- (56) Таким чином, доказами, зібраними у справі № 03-8/2019, доводиться висновок Відділення про те, дії виконавчого комітету Мукачівської міської ради, які полягають у прийнятті рішень від 18.09.2017 № 271, від 26.09.2017 № 302, від 24.10.2017 № 321, від 14.11.2017 № 343, від 13.02.2018 № 34, від 24.07.2018 № 216, якими Мукачівське міське комунальне підприємство «Ремонтно-будівельне управління» визначено виконавцем послуг із демонтажу рекламних засобів, тим самим надаючи переваги окремо визначеному суб'єкту господарювання (комунальному підприємству) є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, що можуть призвести до обмеження конкуренції.
- (57) Такі дії виконавчого комітету Мукачівської міської ради є антиконкурентними, передбачені частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та заборонені відповідно до частини третьої статті 15 зазначеного Закону.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12¹ та 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 року за №291/5482 та пунктом 32 Правил розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 року № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Закарпатського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, дії виконавчого комітету Мукачівської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи 04053743, місцезнаходження пл. Духновича, 2, м. Мукачево), що які полягають у прийнятті рішень від 18.09.2017 № 271, від 26.09.2017 № 302, від 24.10.2017 № 321, від 14.11.2017 № 343, від 13.02.2018 № 34, від 24.07.2018 № 216, якими Мукачівське міське комунальне підприємство «Ремонтно-будівельне управління» визначено виконавцем послуг із демонтажу рекламних засобів, тим самим надаючи переваги окремо визначеному суб'єкту господарювання, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, що можуть призвести до обмеження конкуренції.

2. Zobov'язати виконавчий комітет Мукачівської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи 04053743) у двомісячний строк припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 1 резолютивної частини цього рішення.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Відділення -
голова колегії:

_____ В.Шаленик

